

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ

Συνοπτική έκθεσις πεπραγμένων του έτους 1992

Ἄξιότιμε Κύριε Γενικέ,

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς ἐρευνητικῆς ἐργασίας τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἀρχαιότητος κατὰ τὸ 1992 ἔχει κατὰ προγράμματα ὡς ἐξῆς:

I. Στὸ πλαίσιο τοῦ **Νεολιθικοῦ Προγράμματος** ἡ ἐρευνήτρια κ. Α. Ὀρφανίδη-Γεωργιάδη συνέχισε τὴν φωτογράφηση καὶ κωδικοποίηση τῶν ἀδημοσίευτων νεολιθικῶν εἰδωλίων τῆς Θεσσαλίας ποὺ θὰ περιληφθοῦν σὲ προσεχεῖς τόμους τοῦ Corpus Νεολιθικῶν εἰδωλίων ποὺ ἐτοιμάζει. Γιὰ τὸν πρῶτο τόμο τῆς σειρᾶς, ἀναμένεται ἡ σχετικὴ τελικὴ ἀπόφασις τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς προκειμένου νὰ ἀρχίσει ἡ ἔκδοσή του. Ἐπίσης, συνέχισε τὴν ἐνημέρωσι τῶν εἰδικῶν Νεολιθικοῦ Βιβλιογραφικοῦ Ἀρχείου τοῦ Κέντρου καὶ τὴν κωδικοποίηση τῶν Νεολιθικῶν εἰδωλίων τῆς Ἑλλάδος ποὺ περιλαμβάνονται στὸ Ἀρχεῖο Εἰδωλίων ἀπὸ τὴν Νεολιθικὴ Ἑλλάδα ποὺ καταρτίζει. Κατετέθη πρὸς ἔκδοσιν ἡ μελέτη τῆς «Εἰδώλια καὶ εἰδωλοπλαστικὴ» ὡς παράρτημα στὸ βιβλίον τοῦ Α. Σάμψων, «Σκοτεινὴ Θαρρουνιῶν. Τὸ σπήλαιον, ὁ οἰκισμὸς καὶ τὸ νεκροταφεῖον».

II. Στὸ **Κρητομυκηναϊκὸ Πρόγραμμα** ὁ ἐρευνητὴς κ. Χ. Μπουλώτης συνέχισε τὴν ἐρευνητικὴν του ἐργασίαν σὲ θέματα Κρητομυκηναϊκῆς θρησκείας. Μέσα στὸ προσεχὲς ἔτος προβλέπεται νὰ ὀλοκληρωθῆ τὸ ἔργον του «Ζητήματα Κρητομυκηναϊκῆς θρησκείας, I» ποὺ θὰ περιληφθῆ στὴν σειρά μονογραφικῶν τοῦ Κ.Ε.Α. Δημοσιεύθηκε τὸ ἄρθρον του «Προβλήματα τῆς αἰγαιακῆς ζωγραφικῆς καὶ οἱ τοιχογραφίαι τοῦ Ἀκρωτηρίου» στὸν τόμον τῆς Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας «Ἀκρωτηριὸν Θήρας-Εἵκοσι χρόνια ἐρευνας, 1967-1987» (1992) σελ. 81-100.

Ἡ κ. Δ. Δανιηλίδου ἐνημέρωσε μὲ νέους τίτλους τὴν κατατεθεῖσα ἀπὸ τὸ 1990 «Βιβλιογραφία τῆς Κρητομυκηναϊκῆς θρησκείας» τῆς ὁποίας τὴν ἔκδοσιν ἀπεφάσισε τὸν Ὀκτώβριον ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Κ.Ε.Α. Συνέχισε τὴν ἀποδελτίωσιν βιβλίων καὶ περιοδικῶν γιὰ τὸ γενικὸν Βιβλιογραφικὸν Ἀρχεῖον τῆς Προϊστορικῆς Ἑλλάδος καὶ ἀσχολήθηκε μὲ τὴν τακτοποίηση καὶ ἀρχαιοθέτησιν τοῦ ὑλικῶν δημοσιεύσεως παλαιότερων ἀνασκαφῶν τῶν Μυκηναίων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἄλλοτε ἐπόπτη τοῦ Κ.Ε.Α. Γ. Μυλωνᾶ.

III. Στὸ **Κλασσικὸ Πρόγραμμα** (Τοπικὰ Ἱερὰ -Λατρεῖες) ἡ Διευθύνουσα τοῦ Κ.Ε.Α. Μαρία Πιπιλῆ συνέχισε τὴν συγκέντρωση στοιχείων γιὰ τὰ ἱερὰ καὶ τὶς λατρεῖες τῆς Λακωνίας. Κύρια ἐνασχόλησή της ὅμως καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὑπῆρξε τὸ πρόγραμμα τοῦ *Corpus Vasorum Antiquorum* (συγγραφή τεύχους καὶ συντομισμὸς τῆς ἐτοιμασίας τευχῶν ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς στὰ πλαίσια τῶν ἀρμοδιοτήτων της ὡς γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἐκδοση τοῦ *Corpus Vasorum* τῆς Ἀκαδημίας) (βλ. παρακάτω).

Τέλος, συνεχίσθηκε μὲ κάπως ἀργοὺς ρυθμοὺς ἀπὸ τὸν ἀρχαιολόγο κ. Κ. Δάλλα ὁ σχεδιασμὸς καὶ ἡ ὀργάνωση τῆς μηχανογράφησης τοῦ ἀρχαιολογικοῦ ὑλικοῦ ποὺ θὰ συγκεντρωθεῖ στὰ πλαίσια τοῦ ἐποπτευόμενου ἀπὸ τὸ Κ.Ε.Α. καὶ χρηματοδοτούμενου ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἑρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας (Π.Δ. 432/81) προγράμματος «Τάφοι καὶ ταφές τῆς Ἀττικῆς κατὰ τοὺς κλασσικοὺς χρόνους».

IV. **Διεθνή Προγράμματα** τῆς Ἀκαδημίας ποὺ τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Κ.Ε.Α.:

α) *Corpus Vasorum Antiquorum*

Τὸ πρόγραμμα τοῦ CVA συνέχισε καὶ κατὰ τὸ 1992 τὴν ἀξιόλογη πρόοδό του. Ἡ Διευθύνουσα τοῦ Κ.Ε.Α. παρέδωσε πρὸς ἐκδοση τὸ τεῦχος της ἀ' Ἀττικοὶ μελανόμορφοι σκύφοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολ. Μουσείου», ἐκδοση ἡ ὁποία θὰ χρηματοδοτηθεῖ ἀπὸ τὰ ἔσοδα τοῦ κληροδοτήματος Γ. Φωτεινοῦ. Ἐπίσης, ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπιλογή ἀγγείων ἀπὸ Ἰδιωτικὲς Συλλογὲς ποὺ θὰ περιληφθοῦν σὲ νέο τεῦχος ποὺ ἀνετέθη στὴν ἴδια. Συνεχίσθηκε ἡ προετοιμασία τῶν τευχῶν τῆς κ. Χ. Κουκούλη-Χρυσανθάκη (Ἀγγεῖα τῆς Συλλογῆς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης), τοῦ κ. Κ. Σισμανίδη (Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολ. Μουσείου Θεσσαλονίκης) καὶ τοῦ κ. Π. Βαλαβάνη (Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολ. Μουσείου Μαραθῶνος) καὶ ἄρχισε ἀπὸ τὶς κκ. Ε. Σερμπέτη καὶ Ε. Στασινοπούλου ἡ ἐτοιμασία τεύχους μὲ Ἀττικὲς μελανόμορφες ληκύθους τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολ. Μουσείου. Ἐπίσης, ἔγιναν ἐνέργειες γιὰ τὴν ἐξασφάλιση καὶ νέου ἀρχαιολογικοῦ ὑλικοῦ ποὺ θὰ μπορούσε νὰ δημοσιευθεῖ στὴν σειρά τοῦ CVA.

β) *Tabula Imperii Romani*

Προχώρησε ἡ ἐκτύπωση ἀπὸ τὴν Γ.Υ.Σ. τοῦ λημματικοῦ μέρους τοῦ τεύχους Ἄνατ. Μακεδονίας - Δυτ. Θράκης καθὼς καὶ ἡ σύνταξη τῶν χαρτῶν (τοποθέτηση ὀνομάτων-σημάτων) ποὺ προβλέπεται νὰ ὀλοκληρωθοῦν στὶς ἀρχές τοῦ ἐπόμενου ἔτους, ὁπότε ὑπολογίζεται νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἐκδοση τοῦ ὅλου τεύχους. Στὴν προετοιμασία τοῦ τεύχους Κρήτης προχώρησε ἡ λημματογράφηση καὶ ἤδη ἔχει καλύψει σχεδὸν

πλήρως έννέα έπαρχίες του νησιού (Άποκορώνου, Σφακίων, Ρεθύμνου, Μυλοποτάμου, Άμαρίου, Άγ. Βασιλείου, Μονοφατσίου, Μαλεβιζίου, Βιάννου).

Άλλες δραστηριότητες των έρευνητών του Κ.Ε.Α.:

Η Διευθύνουσα του Κ.Ε.Α. παρέδωσε προς δημοσίευση τὸ άρθρο της «Philoktetes» για τὸν 7ο τόμο του Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (LIMC) και άσχολήθηκε με τήν μελέτη των μελανόμορφων άγγείων του Μουσείου Μπενάκη των οποίων έχει αναλάβει τήν δημοσίευση. Τὸν Άπρίλιο παρακολούθησε τις έργασίες του Διεθνούς Συνεδρίου για τήν Άρχαία Γλυπτική από τήν Άρκαδία και τήν Λακωνία (Άθήνα, Άμερικανική Σχολή Κλασσικῶν Σπουδῶν, 10-12/4/92) και έλαβε μέρος στις σχετικές συζητήσεις.

Ο κ. Χ. Μπουλώτης έλαβε μέρος στις άνασκαφές του προϊστορικού οικισμού στὸ Άκρωτήρι Θήρας (Ιούλιος 1992), όπου συνέχισε και τήν μελέτη του τοιχογραφικού ύλικού από τήν Ξεστή 3 που του έχει άνατεθεί προς δημοσίευση, και διηύθυνε νέα άνασκαφή στὸν προϊστορικό οικισμό στὸ Κουκονήσι τῆς Λήμνου (Οκτώβριος 1992), τὰ εϋρήματα τῆς οποίας πρόκειται νά δημοσιεύσει. Έλαβε μέρος στην άρχαιολογικο-ιστορική ήμερίδα στὰ πλαίσια του πρώτου Συνεδρίου των δημάρχων του Αίγαίου (Μύρινα Λήμνου, 21-24/8/92) με τις άνακοινώσεις «Διευρύνοντας τὸν προϊστορικό όρίζοντα τῆς Λήμνου: ένας νέος οικισμός στὸ Κουκονήσι Μούδρου» και «Δημιουργώντας στὴ Λήμνο ένα μουσεῖο ιστορίας παιδικού παιχνιδιού και βιβλίου», στὸ 4ο Διεθνές Συμπόσιο Κρητομυκηναϊκῆς Σφραγιδογλυφίας (Clermont-Ferrand, 10-12/9/92) με τήν άνακοίνωση «Réflexions sur le caractère talismanique des sceaux créto-mycéniens», και στὸ Διεθνές Συνέδριο που διοργάνωσε στὸ Βερολίνο τὸ Freie Universität (25-28/11/92) με τήν άνακοίνωση «Wandernde Künstler und reisende Objekte: Zur Entstehung einer künstlerischen Koiné in der ägäischen Spätbronzezeit». Τέλος έλαβε μέρος στην ήμερίδα (9/12/92) για τις αίγαιακές τοιχογραφίες που διοργάνωσε ή Έλβετική Άρχαιολογική σχολή με τήν άνακοίνωση «Naissance et épanouissement des peintures murales égéennes, en relation avec la céramique de kamarès».

Η κ. Α. Όρφανίδη-Γεωργιάδη έλαβε μέρος στὸ Β' Διεθνές Συνέδριο Βοιωτικῶν Μελετῶν (Λειβαδιά, 6-10/9/92) με τήν άνακοίνωση «Μορφές τῆς Βοιωτικῆς Νεολιθικῆς Μικροπλαστικῆς», στην 4η Διεθνῆ Συνάντηση του Δικτύου Pact-Eurethno «Εϋρωπαϊκός μυθικός χρόνος» (Δελφοί, 14-18/9/92) με τήν άνακοίνωση «Νεολιθικά ειδώλια. Γένεση ενός μύθου ή σύμβολα πραγματικότητας;», και στὸ Διεθνές Συνέδριο «Άνθρωπος και Σπηλαιοπεριβάλλον» (Άθήνα, 26-28/11/92) με τήν άνακοίνωση «Νεολιθικά ειδώλια από έλληνικά σπήλαια: Τὸ περιβάλλον και ή τεχνική».

Συμμετέσχε στὸ ἐποπτευόμενο ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τῆς Ἀκαδημίας καὶ χρηματοδοτούμενο ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας ἐρευνητικὸ πρόγραμμα «Οἱ Πυραμίδες τῆς Ἀργολίδας», καὶ παρέδωσε μαθήματα Μουσειολογίας στὴν Ἑνωσὴ Ἑλλήνων Φυσικῶν.

Τέλος, μὲ τὴν εὐκαιρία ἐμπλουτισμοῦ τοῦ Κ.Ε.Α. μὲ ἓνα ἀκόμη Η/Υ τύπου Macintosh, ἡ κ. Δ. Δανιηλίδου ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐκμάθηση χρήσης νέων προγραμμάτων, ἰδιαίτερα τοῦ Filemaker, μὲ τὴν προοπτικὴ τῆς μηχανογράφησης τοῦ τεράστιου «Βιβλιογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Προϊστορικῆς Ἑλλάδος» τὸ ὁποῖο καταρτίζει ἡ ἴδια.

Μὲ ἰδιαίτερη τιμὴ
Ἡ Διευθύνουσα
Μαρία Πιπιλῆ